

Македонците во Хрватскиот сабор ќе ги претставува Ермина Лекај Прљаскај?

**Интервју: Данијела Баришиќ, амбасадор
Не се чувствувам како странец, туку како дел од преубавата Македонија**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXIII 2015.
СЕПТЕМВРИ – ОКТОМВРИ
RUJAN – LISTOPAD
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ

97

ISSN 1333-7769

Денови на македонската култура во Осиек

Македонска координација во Хрватска

Задар: „Творештво на македонските уметници во РХ“

caffetin COLD®

caffetin COLDmax®

Za ublažavanje simptoma prehlade i gripe

**Tableta ili topli napitak,
izbor je Vaš!**

**paracetamol
pseudoefedrin
dekstrometorfan
vitamin C**

**paracetamol
fenilefrin**

- ✓ **POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA**
- ✓ **GLAVOBOLJA**
- ✓ **BOL U MIŠIĆIMA**
- ✓ **GRLOBOLJA**
- ✓ **CURENJE IZ NOSA**
- ✓ **SUHI KAŠALJ**

1-2 tablete 4 puta na dan

- ✓ **POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA**
- ✓ **GLAVOBOLJA**
- ✓ **BOLOVI**
- ✓ **GRLOBOLJA**
- ✓ **ZAČEPLJENOST NOSA**

Sadržaj vrećice otopiti u čaši tople vode uz miješanje i popiti, ne više od 4 vrećice kroz 24 sata

ALKALOID
Health above all

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Ана Азеска – Ријека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr
zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Придобивка

Хрватска уште еднаш го покажа својот сензибилитет кога станува збор за малцинствата. Овој пат, на сите заинтересирани средношколци во Хрватска, без разлика дали имаат македонски корени, или од било кои други причини сакаат да го изучуваат македонскиот јазик, од октомври тоа им е овозможено прво во Загреб, а потоа и во Ријека. Во овие два хрватски града почна наставата по македонски јазик и култура и тоа по моделот Ц, како избран предмет.

Надлежните личности и институции во Хрватска ја препознаа потребата на учениците кои посетуваат ваков вид на настава во основно образование, тоа да им го овозможат и во средно училиште. На тој начин се заокружуваат сите степени на изучување на македонскиот јазик во Хрватска, почнувајќи од прво одделение, преку средните училишта, па сè до факултет, преку Катедрата за македонски јазик на загребскиот универзитет и Лекторатот по македонски јазик во Ријека, кој претставува воедно и најголем македонистички центар во светот.

Ваквиот чекор на хрватската влада, на кој инсистираше и се залагаше Заедницата на Македонците во Република Хрватска преку добивање на дозволи за одредени програми на македонски јазик, претставува вистинска придобивка за децата на Македонците од втората и третата генерација, кои го изучуваат јазикот на своите родители, или еден од нив, бидејќи главно станува збор за деца од мешани бракови.

И на крајот, да потсетиме и на придобивката и пораката, дека токму преку ваквите училишта македонскиот јазик под уставното име е влезен во ЕУ. Имено, бидејќи Хрватска е членка на ЕУ, а Македонците се влезени во нејзиниот Устав под своето уставно име, па автоматски и македонскиот јазик преку свидетелствата каде е евидентиран како избран предмет по моделот Ц, е влезен во ЕУ.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Македонија доби условена препорака од ЕУ

Ова е седма препорака што ја добива Република Македонија од Европската комисија. Таа е условена од организирање и спроведување на фер и демократски избори во април идната година, како и низа реформски зафати во земјата

Еврокомесарот за проширување на ЕУ, Јоханес Хан, ги истакна забелешките на Европската комисија за состојбата во Македонија

Организирање и спроведување на фер и демократски избори во април идната година, како и спроведување на итни реформи се дел од условените барања што Европската комисија ги посочи во последниот извештај до Република Македонија. Како што јавуваат медиумите, основа за почнување на преговорите за влез на РМ во ЕУ е спроведување на политичкиот договор на лидерите во Македонија што го постигнаа последните месеци.

Условената препорака ја соопшти еврокомесарот за проширување на Унијата, Јоханес Хан, кој ги истакна забелешките на Европската комисија за

состојбата во Македонија во делот на судството, економијата, меѓуетничките односи, борбата против корупцијата, почитувањето на човековите права и на слободата на медиумите.

Хан ја повтори намерата на ЕУ сите земји од западен Балкан да станат членки на Унијата во иднина, но дека за тоа е потребен процес на соработка и реформски активности.

Инаку, ова е седма препорака што ја добива Република Македонија од Европската комисија. Коментирајќи ја условената препорака, македонскиот премиер Никола Груевски посочи дека извештајот содржи позитивни забелешки и вреднувања,

но и критики во одредени области каде нема одреден напредок. Премиерот истакна дека заедно со сите релевантни субјекти во Македонија ќе работат на надминување на критиките добиени од Европската комисија, како и на подобрување на тоа што е реално и потребно.

Анализите потсетуваат дека Република Македонија веќе шест години добива директна и недвосмислена

препорака од Европската комисија да ги отвори преговорите, но нештата стојат на мртва точка. Советот не одобрува отворање на преговорите поради спорот со Грција околу името.

Во однос на ова прашање, премиерот Груевски ја потенцираше подготвеноста од македонската страна за интензивирање на дијалогот и изнаоѓање на решение согласно со меѓународната правна рамка дефинирана од ОН, и секако Меѓународниот суд на правдата, кој да потсетиме, донесе одлука во корист на Република Македонија, но таа со години не се спроведува.

Милена Георгиевска

Македонците во Хрватскиот сабор ќе ги претставува Ермина Лекај Прљаскај?

Доколку во Република Хрватска не се оди на нови избори, Ермина Лекај Прљаскај ќе влезе во Хрватскиот сабор како претставник на албанското, бошњачкото, црногорското, македонското и словенското национално малцинство

Доаѓа година на 8 ноември, по седми пат од независноста на Република Хрватска, нејзините граѓани беа во можност да го дадат својот глас на овие избори за кои веруваат дека ќе ги водат кон подобро утре. На 8 ноември се одржаа парламентарните избори во Р. Хрватска на кои се бираа пратеници за седмиот состав на Хрватскиот сабор.

Како и секој пат во предизборно време, на сите политичари, независно од која политичка опција се, им се полни устите со демократија, слобода за сите, поголеми примања или сл. Она што беше многу интересно да се следи за нас малцинствата, беа изборите во 12. изборна единица. Во нашата изборна единица има регистрирано 26.774 бирачи, од кои според извештајот на Државната изборна комисија, само 4.764 бирачи имаат гласано, што од друга страна, претставува само 17,79%. По прв пат после овие избори, Албанка влегува во Хрватскиот сабор како претставничка на албанското, бошњачкото, црногорското, македонското и словенското национално малцинство. Станува збор за Ермина Лекај Прљаскај, која местото го освои со само 999 гласови. Се надеваме дека нема да нè претставува како и нејзините досегашни претходници од редовите на бошњачкото национално малцинство, кои секој четири години во предизборно

време ќе се сетее дека постојат уште четири малцинства за кои се „задолжени“.

- На нас, Македонците од Република Хрватска, ни останува да чекаме уште којзнае колку време да имаме свој претставник во Саборот. Изгледа дека сепак би морале да си признаеме дека нè има малку и сè помалку, дека сме разединети и дека од нашите 4.000 гласови не можеме да мотивираме ни 1.000 со кои би можеле да имаме свој претставник во највисокото претставничко тело во Хрватска. За жал, мораме да констатираме дека после моите два неуспешни обиди во таа насока, на овие избори не успеавме ни да собереме сто гласови со кои би кандидирале припадник на нашето малцинство, вели Ангел Митревски, кој единствен до сега се охрабри да се обиде да ги тестира Македонците и Македонките

од Република Хрватска, дали се доволно освестени и самосвесни и дали можат да направат еден нов исчекор во својата историја на живеење во Р. Хрватска и се разбира, длабоко се разочара во тие свои тестирања. Којзнае, можеби веќе на наредните парламентарни избори ќе се појави некој од „нашите“, доволно понесен со македонштината кој ќе се обиде Донкихотски да го освои местото во највисокиот хрватски дом, Саборот на РХ, за кое мислам дека ни припаѓа, додава Митревски.

Доколку ги согледаме овие парламентарни избори низ призмата на бројки, можеме да го видиме следното: од 336.961 бирачи со право на глас, гласале 235.808, што покажува еден зголемен интерес, бидејќи ова е 69,98% на излезност.

Биљана Митревски

Македонска координација во Хрватска

Томе Апостолоски ги запозна членовите со иницијативата за основање на Македонска координација како и со интенцијата за продолжување на нејзината работа во остварувањето на правата на припадниците на македонското национално малцинство во Хрватска

Конститутивната седница на Координацијата на советите и претставниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска се одржа на 24 октомври 2015 година во просториите на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. На седницата беа присутни седум од вкупно осум членови на Координацијата, со што беше постигнат кворум на правно важечки одлуки. Седницата ја водеше досегашниот претседател на Македонската координација, Томе Апостолоски, како највозрасен член на Координацијата и по

поздравниот вовед се продолжи со работа по точките од усвоениот дневен ред.

Апостолоски ги запозна членовите со иницијативата за основање на Македонска координација како и со интенцијата за продолжување на нејзината работа во остварувањето на правата на припадниците на македонското национално малцинство во Хрватска. Потоа, беа избрани членови за

Мандатната комисија, Ангел Митревски за претседател и Зоран Петровски и Ивона Дуноски Митев за членови. Комисијата изврши верификација на мандатот на членовите на новиот состав на Координацијата, на Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб, Зоран Петровски, претседател на Советот на МНМ за Истарската жупанија, Ивона Дуноски Митев, претседателка на Советот на МНМ за Приморско-горанската жупанија, Мирјана Мајиќ, претставничка на МНМ за Задарската жупанија, Лена

Ѓапиќ, претставничка на МНМ за Загребската жупанија, Драгољуб Сиљаноски, претставник на МНМ за Осиечко-барањската жупанија и на Ангел Митревски, претставник на МНМ за Сплитско-далматинската жупанија, по што тие ја потпишаа Спогодбата, додека Живко Давидовски, претставникот на МНМ за Сисачко-мославачката жупанија, сè уште не добил Решение за регистрација, па ќе пристапи во Координацијата со потпишување на Спогодбата откако ќе го добие истото.

Комисијата за избор во состав од Мирјана Мајиќ, Лена Ѓапиќ и Драгољуб Сиљаноски даде предлог за претседател, заменик на претседател и потпретседател на Координацијата. За претседател на Македонската координација беше именуван Томе Апостолоски, за заменичка на претседателот Мирјана Мајиќ, а за потпретседател Драгољуб Сиљаноски. Присутните им честитаа на именуваните и им посакаа успешна работа, а тие возвратија со благодарност и со ветување дека максимално ќе се залагаат да ја оправдаат укажаната доверба.

Е. Петровска

МКД „Македонија“ на Фолклорна вечер во Оток на Цетина

Има ли поголемо признание за некое малцинско културно друштво од тоа да те поканат домаќините да им гостуваш на нивна Вечер на фолклорот која се одржува по повод на Денот на општината и верскиот празник „Св. Лука“. Впрочем, ова се случи на 1 октомври оваа година во местото Оток на Цетина, во околината на Сињ.

Оваа година МКД „Македонија“ им укажа чест со настапот на „9. Фолклорна вечер“ посветена на Св. Лука во местото Оток на Цетина. Овој светец се чувствува како нивни заштитник и истовремено како Ден на општината Оток на Цетина. Затоа за фолклорната група која дејствува при МКД „Македонија“ беше посебно задоволство да го претстави македонскиот

фолклор со две кореографии кои ги изведоа членките на групата „Македонија“ под водство на Блага Масачеси.

Домаќините од своја страна се погрижија за свечената вечера по настапот и за пријатното дружење во ова навистина живописно место во далматинската Загора, на бреговите на реката Цетина.

Б. М.

Донесени предлог-пријави на програми за ЗМРХ за 2016 година

На 17 октомври во просториите на Заедницата на Македонците во РХ, се одржа 11. седница на Управниот одбор на ЗМРХ која ја водеше претседателот Илија Христовулов. На седницата како гостин беше присутен и првиот и доживотен претседател на ЗМРХ, Никола Гроздановски. Во текот на работата, членовите го усвоија дневниот ред

и записникот од претходната седница. Се поведе расправа за кварталниот финансиски извештај на ЗМРХ, за овогодишните летни кампови на Шолта и за претстојните програми до крајот на оваа година, *Деновите на глаголицата во Истра*, *Денот на ЗМРХ и Рациновиот ден – Бели мугри во Самобор*, книгите што се во из-

даваштво на ЗМРХ и списанието *Македонски глас*. Финансискиот извештај се усвои заедно со трошковниците, патните налози, авторските хонорари и останатите прилози.

Претседателот Христовулов рече дека Јавниот повик за предлагање програми за 2016 година од Советот за националните малцинства на РХ сè уште не е објавен, но програмите сеедно треба начелно да се договорат. Во дискусијата се дадоа предлог-пријави на културни манифестации, на информирање, на издаваштво и на создавање на претпоставка за остварување на културна автономија за 2016 година на ниво на ЗМРХ до Советот.

Се донесе и одлука за правење на попис на имотната состојба на ЗМРХ за 2015 година, а за пописната комисија се именуваа Олга Чичек, Цветко Поповски и Виолета Штерјова. Предлозите на Деловникот за работата на УО на ЗМРХ и на Правилникот за службени патувања на ЗМРХ се сè уште во подготовка и што ќе бидат готови, веднаш ќе бидат доставени до друштвата на разгледување и усвојување на идната седница на УО.

На крајот на седницата, на присутните им се подели по еден примерок од најновата книга „Лов на елени“ од Васил Тоциновски.

Е. П.

Вчера, денес, утре – славистика

Од 21 до 23 октомври годинава на Филозофскиот факултет во Загреб, Клубот на студентите по јужна славистика А-302 ја организираше Втората меѓународна студентска конференција *Вчера, денес, утре – славистика*. Програмата беше мошне богата и во неа учествуваа бројни излагачи од Балкан и Европа. Од Македонија излагаа Марина Цветаноска – *Антиквизација наспроти словенство*, Петар Андоновски – *Југоносталгија или проблемот со идентитетот во романот „Министерство на болката“ од Дубравка Угрешиќ*, Васка Ташова – *Фразеолошките изрази во прозата на Петре М. Андреевски*, Александра Стојковска – *Индивидуалното и колективното паметење во „Енциклопедија на загубеното време“*, Драга-

на Евтимова – *„Создавање на идентитети“ во романот „Резервен живот“ од Лидија Димковска*, Роза Китаноска и Горан Костовски – *За збирната множина во македонскиот јазик*. За време на Конференцијата во холот на факултетот беше поставена изложба фотографии на студенти од Отсекот за јужнословенски јазици и книжевности под назив *Балкан без граници*.

Во рамките на Конференцијата, на 22 октомври во загребскиот клуб *Спанк* беше промовиран романот *Телото во кое треба да се живее* на младиот писател Петар Андоновски, а во издание на скопската издавачка куќа *Или-или*. Ова е негов втор роман, по романот *Очи со боја на чевли (2013)*, кој беше дебитантско книжевно изненадува-

ње и влезе во финалниот избор за наградата *Роман на годината* на „Утрински весник“.

Е. П.

Не се чувствувам како странец, туку како дел од преубавата Македонија

Функцијата хрватски амбасадор во Република Македонија веќе неколку месеци ја врши Данијела Баришиќ. Таа го замени амбасадорот Златко Крамарик, а во Амбасадата дојде од Министерството за надворешни работи на РХ, каде работеше како портпарол на министерката Весна Пусиќ. Баришиќ на јавноста е позната и по вршење на должноста портпарол и советник на претседателот на Република Хрватска, Стјепан Месиќ, како и амбасадор на Република Хрватска во Бугарија

За амбасадорите, велат кога ќе добијат место во некоја соседна земја или пак во блиското опкружување, како да добиле „премија“? Како олеснителна околност се зема близината на матичната држава, но и сличноста на јазикот, културата, менталитетот... А, сепак, живеевме и во иста држава. Како Вие го доживувате тоа како амбасадорка на Република Хрватска во Скопје?

Како што и самите рековте, доаѓањето во блиска средина е премија, па и јас така го доживувам доаѓањето во Скопје. Во секој случај, многу е поедноставно кога доаѓаш во средина која ја разбираш и во која процесот на приспособување трае многу кратко, во која можеш практично да почнеш да работиш веднаш по излегување од авионот.

Веќе три месеци сте на амбасадорска позиција во Македонија, какви се Вашите први впечатоци за земјата, луѓето, традицијата...?

Со оглед на тоа дека Македонија ја посетував и порано, како дел од делегациите на претседателот Стјепан Месиќ и министерката за надворешни и европски работи, Весна Пусиќ, би кажала дека моите први впечатоци кои тогаш ги стекнав, сега само се потврдени и продлабочени. Сигурно не сум прв амбасадор кој ќе рече како ова е земја на прекрасни луѓе и прекрасна природа, но навистина е така. Исклучително ја ценам отвореноста и срдечноста на луѓето кои живеат во Македонија, што навистина помага

веднаш да се чувствувате како дома. Со оглед дека оваа есен е топла и сончева, имав можност да патувам и да посетам неколку градови – Охрид, Битола, Тетово, Гостивар и Крива Паланка. Природата навистина ве плени, а со самото тоа сметам дека Македонија има огромен туристички потенцијал, особено кога ќе се заврши целата автопатска структура.

Предизвик

Сепак, вашето стапување во дипломатската мисија во Македонија се погоди во еден турбулентен период во земјата, прво политичката криза, а потоа и кризата со мигрантите, со која се соочи и Хрватска. Како оди соработката на овој план?

Соработката е сè подобра. Всушност, овој регион се најде прв на удар од бегалците, па во почетокот не постоеше доволна координација меѓу државите на мигрантската рута. Ни самата ЕУ не беше доволно подготве-

на за брзината со која сето ова се случи, особено ако се земе во предвид дека Турција предупредуваше за огромниот број на мигранти на својата територија и дека сè потешко може да се носи со настанатиот проблем. Во меѓувреме е усвоена заедничка декларација која зборува за нови елементи за соработка меѓу државите на ЕУ и државите кои го чинат првиот круг околу Сирија-Турција, Јордан и Либан, како и со државите од западен Балкан. Ужасните терористички напади што се случија во Париз, дополнително ја сензибилизираа јавноста од сите држави, и уште повеќе ја зголемија соработката меѓу државите членки на ЕУ, но и државите од соседството. Хрватска е држава која од влезот на мигрантите во земјата, до нивното излегување, има движење на бегалците под полициска придружба и надзор, и со тоа ќе продолжиме натаму и затоа е важна соработката помеѓу сите земји на мигрантската рута. Сметаме дека Европската комисија би требала да испрати група за констатирање на факти и начин на згрижување на бегалците во сите земји на западнобалканската рута за да би се добил увид и реално да се согледаат состојбите.

Како е да се работи во една таква атмосфера, кога многу лесно може човек да се дефокусира од некои битни работи? Токму дипломатијата се најде во епицентарот на политичкиот процес?

Една од клучните карактеристики на дипломатијата е и брзо приспособување кон новонастанатите околности. Дипло-

матската работа никогаш не е и не може да биде рутинска, досадна и предвидлива работа, и токму тука го гледам предизвикот на овој позив, а не обична работа. Значи, оваа ситуација со мигрантската криза е предизвик кој ни укажува дека треба на нов начин да ги поставиме приоритетите, но во исто време да не ја забораваме примарната цел – развојот на билатералните односи.

Македонија доби условна препорака од Европската комисија за отпочнување на преговорите со ЕУ. Аналитичарите велат дека ќе поминат уште доста години додека Македонија влезе во Унијата, а власта и граѓаните како да се разочарани од целата таа приказна со ЕУ. Што Ви мислите?

Овогодишниот извештај за сите земји во процесот на проширување е подготвен според нова методологија, која дава објективна проценка за вистинската состојба во земјата. Но, она што од хрватското искуство можам да го кажам, процесот на пристапување и реформи е еднакво важен како и самото членство во ЕУ. Затоа што процесот на пристапување кон Унијата секогаш треба да се комбинира со реформи, кои се дел од тој процес, како и со јакнењето на капацитетите на институциите, бидејќи процесот на преговарање всушност значи градење на институциите на државата, спроведување на реформи и нормализација. Исто така, не е флоскула кога се вели дека реформите не се спроведуваат поради Брисел и ЕУ, туку поради самите граѓани. Меѓутоа, тоа е нешто за што станувате свесни дури по спроведувањето на болни и тешки реформи.

Поддршка

Познато е дека Хрватска ја поддржува Македонија на патот на евроатланските интеграции. Што може конкретно да се очекува од хрватската страна, сега

кога веќе Хрватска е во ЕУ, кога станува збор за Македонија?

Како и до сега, Македонија од Хрватска може да очекува поддршка на својот пат кон европските интеграции, а тоа – покрај нашите многу цврсти ставови за потребата од натамошно проширување на сите состаноци во европските институции, конкретно значи и соработка на *twinning* проекти преку Министерството за надворешни и европски работи на РХ, кои се во тек, а се однесуваат на европските работи. Сакам да нагласам дека наш заеднички интерес, и на земјите членки на ЕУ, е политичка стабилност. Бидејќи, ако постои нестабилност во еден дел од регионот, постои опасност од „извоз“ на нестабилноста во соседните земји, што пак влијае на трговијата и привлечноста на секоја држава од регионот како место за сигурно вложување, а што за последица има смалување на инвестициите и вложување на економската ситуација, а со самото тоа и на безбедносната ситуација.

А, Хрватите во Македонија? Какви се Вашите први впечатоци во средбите со хрватските граѓани кои долго живеат во Македонија и кои се активни и се ангажираат во структурите на Заедницата на Хрватите во Македонија?

Драго ми е што се активни и што работат на проекти кои носат корист не само на нив како малцинска заедница, туку и да придонесат во тоа и граѓаните на Македонија подобро да се запознаат со хрватската култура и традиција. Објективна пречка е што се распрснати низ целото подрачје на Македонија. Всушност, најмногу Хрвати има во Скопје и Битола, а во помал број живеат во градови на средна и источна Македонија. Хрвати има околу 2500, што претставува 0,1 отсто од вкупниот број на жители. Договор за заштита на правата на хрватското малцинство во РМ и македонското малцинство во РХ помеѓу Вла-

Од предавањето на акредитивите кај претседателот Ѓорге Иванов

дата на РХ и Владата на РМ, потпишан е уште во 2007 година и би требал да им гарантира на Хрватите во Македонија поволна положба и остварување на гарантираните права. Врз основа на тој документ и предлагање на конкретни мерки на Владата на РМ и Владата на РХ за подобрување на статусот на едно и друго национално малцинство, досега се одржани само две седници, но се надевам дека во скоро време ќе се одржи наредна седница како навистина би се тргнало кон реализација на Договорот.

Можно ли е со Вашиот ангажман уште повеќе да се доближи статусот на македонските Хрвати до оној на хрватските Македонци. Конкретно, да влезат во македонскиот устав како „хрватско малцинство“ и секако, барем делумно да бидат помогнати финансиски како што Хрватска ги помага хрватските Македонци?

Она што можам да го ветам е дека се работи на тоа прашање, а кога ќе биде реализирано, ќе зависи од останатите објективни околности.

Што најмногу Ви се допаѓа во Македонија, како приватно ја доживувате со нејзините природни убавини, храната, луѓето?

Па, би кажала дека е тоа она чувство дека не сум странец, туку дел од оваа убава земја.

Милена Георгиевска

МКД „Охридски бисер“ прослави 10 години успешна работа

МКД „Охридски бисер“ од Загреб на 26 октомври го прослави својот 10-годишен јубилеј од основањето. На свеченоста, која се одржа во просториите на Заедницата на Македонците во РХ, беа присутни бројни гости, членови и пријатели на Македонците. Со песни, ора и богата трпеза се прослави 10-годишната успешна работа на Друштвото во промовирањето на македонската култура, традиција и обичаи.

Претседателот Благој Штерјов упати искрена благодарност до сите кои изминатата деценија ја следеа, поддржуваа и помагаа работата на Друштвото, за нивната активност во организирањето на многуте значајни манифестации и настани, особено на членовите на секциите на Друштвото, кои со своето залагање го одржуваат континуитетот на опстојувањето на македонскиот јазик и култура во

Хрватска, а со тоа го негуваат чувството на припадност на својот народ, на корените што се длабоко навлезени во идентитетот на секој Македонец.

Амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, во својот говор истакна:

- Ова Друштво кое го имаат основано Македонци кои живеат и работат во Загреб е многу значително, бидејќи постојано работи на приближувањето на македонската култура кон Хрватска и Хрватите, и со своите волонтерски и хуманитарни активности го шири добриот македонски дух, секогаш спремен да помогне на својот народ, но и на пријателите. Изразувам благодарност до членовите за одличната соработка со Македонската амбасадата, со желба таа да продолжи и понатаму, а на Друштвото му посакувам уште многу години успешна работа.

И претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски, ја пофали работата на Друштвото како една благородна идеја која даде богат плод, а пораката што ја пренесува допира до сите, без оглед на тоа која националност се и на кој јазик зборуваат.

За јубилејот пристигнаа и повеќе честитки од членови, соработници и пријатели. МКД „Охридски бисер“ може да се гордее со титулата дека е аматерско Друштво на вистински професионалци кои ги води љубовта кон татковината. Со многу емоции што допираат во душа, присутните се присетија за почетоците од формирањето на Друштвото, кое продолжува да ја остварува предвидената програма во оваа јубилејна година.

Е. Петровска

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Денови на македонската книжевност во Хрватска

Во хрватската Национална и универзитетска библиотека во Загреб на 5 и 6 октомври 2015 година, во соработка со македонската Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ од Скопје, се одржа манифестацијата *Денови на македонската книжевност во Хрватска*. Ова беше возвратна средба од минатата година кога во ноември во Скопје се одржаа *Денови на хрватската книжевност во Македонија*.

Првиот ден, во рамките на манифестацијата беше отворена репрезентативна изложба насловена *Македонска книжевност на хрватски*, која опфати творештво од македонски автори преведени на хрватски јазик и објавени во Хрватска во периодот од 1990-2015 година, книжевни критики, теории на книжевноста, антологии и читанки. Поздравна реч упатија директорите на двете национални библиотеки, д-р Татијана Петриќ и д-р Иван К. Заров, помошникот на министерот за култура на РХ, Владимир Стојсављевиќ, а изложбата ја отвори советни-

кот при Амбасадата на РМ во РХ, Мачеј Качоровски.

- Македонија и Хрватска веќе 25 години се независни, самостојни земји, а нивните меѓусебни културни врски отсекогаш се актуелни и свежи. Македонските уметници се топло прифатени од хрватските пријатели, нивните дела се секојдневно присутни и достапни на хрватската читателска публика, а културната соработка меѓу двете држави е на висок ниво, како преку службените канали, така и преку спонтаните неформални контакти и на двете културни сцени, посочи Качоровски.

По свеченото отворање, следеше авторско претставување на тројца реномирани македонски писатели. Лидија Димковска прочита на македонски јазик исечок од нејзиниот роман *Резервен живот*, кој наскоро ќе биде објавен и на хрватски во превод на проф. д-р Борислав Павловски, водител на Катедрата за македонски јазик и книжевност при Филозофскиот факултет во Загреб. Владимир Илиевски рецитираше на македонски јазик

неколку свои песни, а Блаже Миневски прочита еден свој краток расказ кој во 2009 година бил објавен на хрватски јазик во списанието „Книжевна ревија“. Настанот го проследија бројни љубители на пишаниот збор, пријатели на Македонија и македонската книжевност, како и претставници на македонската заедница во Загреб.

Културна соработка

Тркалезната маса на тема *Преводи на македонската книжевност на хрватски јазик и културна соработка на двете земји*, се одржа следниот ден во загребската библиотека под модераторство на проф. д-р Борислав Павловски и со учество на д-р Ивица Баковиќ, виш асистент на Катедрата за македонски јазик и

книжевност при Филозофскиот факултет во Загреб, Маја Мастнак -Цар, преведувачка за македонски јазик, тројцата гости писатели од Македонија и 30-тина присутни. Во содржajната дискусија се констатираше дека бројот на хрватските дела преведени во Македонија е неколку пати поголем во споредба со бројот на македонските дела преведени во Хрватска. Со тоа се дојде до заклучок дека културната соработка меѓу двата пријателски народа е добра, но секако е потребно да се интензивира со збогатување на фондот на преведени дела од македонската книжевност на хрватски јазик, што значително ќе придонесе во заемното приближување и запознавање на книжевностите во регионот.

Е. Петровска

Глобализација и дипломатија

На 22 октомври во Загребскиот Новинарски дом се одржа претставување на хрватскиот превод на книгата „Глобализација и дипломатија – во потрага по подобар свет“ од д-р Срѓан Керим, поранешен министер за надворешни работи на Р. Македонија и кандидат за генерален секретар на ООН. Книгата е објавена во издание на издавачката куќа Осини трејд, а од англиски јазик ја преведоа Саша и Маја Драч.

Промоцијата ја отвори проф. Божо Рудеж, директор на издавачката куќа „Прометеј“, а за книгата говореа истакнатите политичари и дипломати, проф. Дејан Јовиќ, проф. Зоран Јашиќ и авторот. Инаку, хрватскиот е петти јазик на кој е преведена оваа книга. Во дванаесетте поглавја авторот зборува за дванаесет карактери-

стики на денешницата, пред сè, за глобализацијата, новата култура на меѓународните односи, Обединетите нации, мултилатерализмот, миграциите, климатските промени и медиумите.

На присутните, меѓу кои беа бројни претставници на дипломатскиот кор, деловниот свет и политичкиот живот на Хрватска, им се обрати амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караѓозоска. Во разговорот за делото, авторот истакна дека 19. век може да се карактеризира со индустријализација, 20. век со институционализација, а 21. век со глобализација, кога сите клучни светски проблеми стануваат глобални.

– Секое столетие си има свој доминантен процес, а на 21. век му припаѓа глобализацијата. Таа не е концепт, туку процес кој

првенствено се потпира на феноменалниот развој на информатичко-комуникациските технологии, нагласи д-р Керим.

Што се однесува до меѓународните односи, авторот смета дека е потребно и самите држави да ја сфатат важноста на глобалната политика и да реагираат брзо и ефикасно, бидејќи ова е столетие на брзи земји и луѓе, кога е потребно брзо донесување на одлуки. Исто така, тој верува во Организацијата на ОН и ја смета за една од најгенијалните идеи во меѓународните односи воопшто.

Политикологот Дејан Јовиќ, кој го напиша поговорот за книгата,

посочи дека книгата е важна поради три теми. Првенствено поради ООН, која е формирана во едно друго време и контекст, па прашање е дали е дојдено време за нејзина реформа. Втората важна тема е глобализацијата, а третата е потребата за нова култура на меѓународни односи.

Освен идејата за реформа на ООН, во книгата се претставени и други конкретни проблеми кои за време на нејзиното формирање немале таква важност, а кои се денес глобално присутни, како што се климатските промени кои би можеле во иднина да доведат до нови, големи миграции.

Е. Петровска

Од 28 август до 6 септември на Европскиот плоштад во Загреб во организација на агенцијата „Добра вибра“ се одржа

Фестивал на светската кујна

фестивал на светската кујна под назив *Светот на чинија*. На ова гастро доживување посетителите имаа прилика да пробаат специјалитети од хрватската, американската, индиската, француската, корејската, германската, руската, кинеската, турската, јапонската и македонската кујна. Освен дегустирањето на разновидната храна и пијалаци, можеа да се запознаат и културите на овие земји преку бројни тематски работилници, филмски проекции, музички и танцовачки настапи.

Специјалитетите на македонската кујна на 1 септември

на фестивалот ги претстави загребскиот македонски национален ресторан *Св. Никола*, а по големата гужва пред штандот можеше да се заклучи дека оригиналните деликатеси што ги подготвуваше готвачот Кире Ристовски ги воодушевија посетителите. Беше организиран и награден натпревар „*All you can eat*“, додека во вечерните часови пак, добро расположените граѓани ги забавуваше познатиот македонски бенд на блех-музика, *Кочани оркестар*.

Е. П.

По прв пат „Денови на македонската култура“ во Белишќе

На 20 септември МКД „Браќа Миладиновци“ во полн состав настапи во рамките на „Белишќанската златна есен“ со свој целовечерен концерт на кој се претставија сите секции на Друштвото

Концертот беше надополнет со уште две важни содржини: изложбата „Македонија така далечна, а така блиска“ на Драгољуб Сиљаноски, професионален фотограф и претставник на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија, а беше претставена и книгата „Четириесет години во знакот на поврзувањето и клавирскиот мозаик“ на Јагода Цветичанин, професорка и музички педагог во пензија, и претставничка на македонското национално малцинство за Град Осиек.

Да биде настанот уште побогат се погрижија и гостите, амбасадорката на РМ во РХ Даниела Караџоска, градоначалникот на Белишќе, Динко Буриќ и осиечко-барањскиот жупан, Владимир Шишљагиќ.

Програмата започна во Градската сала каде македонската амбасадорка Караџоска имаше средби со локалните претприемачи на подрачјето на град Белишќе во присуство на градоначалникот Буриќ и жупанот Шишљагиќ. На состанокот Амбасадорката говореше за економските и туристичките потенцијали на Република Македонија и

за можностите за соработка помеѓу овие две земји.

„Деновите на македонската култура“ продолжија во Центарот за култура „Зигмунд Розенберг“. Најпрво беше претставена книгата на проф. Цветичанин „Четириесет години во знакот на поврзувањето и клавирскиот мозаик“. „Оваа автобиографска и документаристичка книга има за цел да проговори не само за мојот личен (приватен) и професионален живот, туку и за мојот ангажман на поврзување на моите две татковини, Македонија и Хрватска. Овие три полиња на мое дејствување се нераскинливо поврзани“, изјави Цветичанин.

Потоа следеше отворањето на две изложби на наши членови: икони во техниката масло на платно на Фрањо Бољешкиќ и „Македонија така далечна, а така блиска“ на Драгољуб Сиљаноски кој ја претстави своја-

та колекција стари македонски разгледници кои македонските печалбари од Хрватска ги испраќале и примале од своите родини во татковината.

Етно секцијата се претстави на самиот почеток со богата понуда на разновидни гастрономски специјалитети подготвени од членките на Друштвото, но и со своите ракотворби (везови, плетенини, украси и накит).

Врв на вечерта беа настапите на секциите и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“. Со своја програма настапија пејачката секција „Вардарки“ со диригентот Слободан Цветичанин; фолклорната секција „Танец“ со водителката Мирта Гало; инструменталната секција „Т’га за југ“ предводена од виолинистот Кирил Наумов и детската секција „Бисерчиња“ која настапи со рецитации и солистички настап на Давид Ѓорѓијевски. Програмата ја водеше директорката на Центарот за култура Силвија Книфер, а гостинка на вечерта беше Милка Маѓариќ која на завршетокот на концертот ја крена публиката на нозе со својата изведба на народната песна „Македонско девојче“.

Јулијана Тешија

Филм, изложби и роденденски концерт

Годинешните „Денови на македонската култура“ во Осиек имаа поинаков тек од вообичаено. Имено, започнаа во Белшиќе за да продолжат во Осиек каде ја добија својата полна заврница

Филм: Најнапред беше претставен документарниот филм „Придонесот на Македонците во Татковинската војна“ на авторката Мирјана Василева и режисерката Мирјана Сриќа, а во реализација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Филмот беше прикажан на 23 октомври во салата на ОГИ Осиек, а зборува за една важна, но донекаде заборавена тема: за улогата на „нашите сограѓани и пријатели по потекло Македонци во Татковинската војна на Република Хрватска“, според зборовите на Томе Апостолоски, претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Во филмот говорат и други учесници во Татковинската војна, за кои се смета дека ги има помеѓу 500 и 750.

„Деновите на македонската култура“ продолжија на 24 октомври со целовечерен концерт на секциите на Друштвото и нивните гости во салата на Домот на хрватската војска во Осиек. По 21. пат нашето Друштво го прослави својот роденден и вети „уште многу години музика, танцување, дружење и пренесување на македонската култура на младите генерации“, според зборовите на Борис Трајановски, претседателот на Друштвото.

Изложби: Пред концертот, во предворието на салата беа отворени три изложби: изложбата ракотворби на етно секцијата „Везилки“, изложбата икони во техниката масло на платно на нашиот долгогодишен член Фрањо Бољешиќ и изложбата на стари разгледници „Македонија така далечна, а така блиска“ на претставникот на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски.

Роденденскиот концерт беше прилика за настап на сите сек-

ции на МКД „Браќа Миладиновци“ со богата програма.

Најмалите „Бисерчиња“ пред публиката се претставија со рецитации и песни, а настапија малечките Зара и Нико Ефтимови од Осиек, Анастасија, Изабела и Теодора Саркиќ од Тења, Кристијан Ранковиќ од Вишњевац и Михаел Вида, Рута и Јонатан Велешанови од Осиек. Настапија и средношколките Елена Атанасовски и Нивес Пландер кои го рецитираа Кочо Рацин.

Пејачката секција „Вардарки“ под диригентската палка на Слободан Цветичанин настапи со сплетот македонски песни кои го поврзуваат источот и западот со северот и југот на нашата татковина: *Среде Скопје Вардар тече, Витола мој роден крај, На Струга дуќан да имам, Се посврши сербес Донка, Пошла мома на вода, Рум дум дум.*

Фолклорната секција „Танец“ се претстави со две ора: *Кумановско поле* и *Билјана платно белеше* според кореографијата на водителката Мирта Гало, а инструменталистите на секцијата „Т’га за југ“ предводена од виолинистот Кирил Наумов и во состав М. Главчевиќ, О. Здравковиќ, И. Црњек, Д. Лојан настапија со сплет македонски ора и тоа *Касапско* и *Македонско*.

Наши гости беа Унгарското културно-уметничко друштво „Шандор Петефи“ од Ласлово кое се претстави со женската фолклорна група и *Изворни унгарски танци*, како и Ромското културно друштво „Дарда“ кое

се претстави со кореографијата *Девојчинско оро*.

Вечерта ја збогати солистката Милка Маѓариќ која најнапред настапи со својата интерпретација на македонската народна песна *Зајди зајди*, а

воедно и ја затвори манифестацијата со *Македонско девојче*.

Водителски двоец беа Јосипа Мијачанк и Давид Ѓорѓијевски.

Јулијана Тешија

Есен исполнета со настапи

Септември и октомври за МКД „Браќа Миладиновци“ беа преполни со настапи. Така, во обата месеца Друштвото беше на шест гостувања и организираше едно дружење во Осиек, во рамките на „Деновите на македонскиот филм“. Но, да одиме по ред:

Септември почна со учеството на етно секцијата „Везилки“ во Дарда, на третиот „Есенски фест“ во организација на здружението за рурален туризам „Гола“ од Дарда.

На 4 септември 2015 година членките на Друштвото се претставија со свој штанд македонски специјалитети и ракотворби кој беше одлично посетени и со настап - сплет македонски ора, кој беше поздравен со аплауз. На настапот ги придружуваше виолинистот и водител на инструменталната секција „Т'га за југ“ Кирил Наумов.

Веќе следниот ден, на 5 септември, фолклорната секција „Танец“ настапи во Билје на „Шеснаесеттите етно средби“ – традиционална манифестација на етно култури каде беше наградена со бурен аплауз. Крајот на месецот го одбележа настапот на секциите во Белишќе, каде Друштвото на 20 септември имаше целовечерен концерт во рамките на „Деновите на македонската култура“ во Белишќе.

Октомври почна со настап во Даљ каде се претставија фолклорната „Танец“ и етно секцијата „Везилки“. Имено, тие гостуваа на „Саемот на стари занаети, обичаи и гужваријада“ кои се одржа на 10. октомври и тоа по деветти пат во организација на општината Ердут, ТЗ Ердут и СКУД „Бранко Радичевиќ“.

Неколку дена, сè беше во знакот на мирисот на лебот: на 17 октомври малите „Бисерчиња“ настапија на „Деновите на

лебот“ во организација на КУД „Шокачка грана“ од Осиек кои секоја година на прекрасен начин го одбележуваат денот на славонското гостопримство.

На 23 октомври, МКД „Браќа Миладиновци“ во просториите на ОГИ Осиек го претстави документарниот филм „Придоносот на Македонците во Татковинската војна“ на авторката Мирјана Василева и во реализација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Овој настан и роденденскиот концерт кој се случи следниот ден, на 24 октомври во Домот на хрватската војска, беа во знакот на одбележувањето на оводинешните „Денови на македонската култура“ во Осиек.

Сè на сè, исклучително богатата есен која ветува многу настапи и активности на МКД „Браќа Миладиновци“ и во периодот кој следи.

Јулијана Тешија

Сеќавање на Тоше, неговите песни и пораки за мир и љубов

младости“ неколку месеци пред крајот на неговиот живот. Потпретседателката на МКД „Илинден“ Ивона Дуноски Митев ги разнежни срцата на сите присутни со цитатот за Тоше што за него бил напишан и поставен на интернет-порталите, а кој уште еднаш нè потсети дека големината на Тоше не се криеше само во неговиот извонреден пејачки талент, туку во начинот на кој со неверојатна емоција ги изведуваше песните, свои и туѓи, но и со пораките за мир и љубов што секојдневно ги испраќаше.

На 16 октомври 2015 г. се навршија точно осум години од кобниот 16 октомври 2007 г. кога утрото со себе ја донесе болната вистина за прераната смрт на македонскиот ангел со божествен глас и голем хуманитарец, Тоше Проески. Вистината да биде уште поболна придонесе и фактот што својот живот го заврши на патиштата во Хрватска, каде што, по Македонија, Тоше ги имаше најголемите и најверни фанови во регионот.

Токму затоа, и осум години по неговата смрт, фановите од Риека не ја забораваат неговата музика, неговиот ангелски глас и насмевката што беше негов заштитен знак и без која не започнуваше ниту еден концерт. Својата почит и љубов секоја година на овој несреќен датум ја ис-

кажуваат со посета на МКД „Илинден“, во кое традиционално осум години по ред се собираат најверните негови фанови од овој дел на Хрватска, слушајќи ги неговите песни и евоцирајќи спомени од неговите концерти.

Во своето обраќање, претседателот на Заедницата на Маке-

донците во Република Хрватска, Илија Христулов, им посака добредојде на најверните фанови на Тоше и го искажа и своето задоволство од фактот што риечкото друштво имало можност да го угости овој голем пејач и хуманитарец, кога имал свој концерт во риечката „Дворана

Дружењето на фановите продолжи во опуштена атмосфера со неговите преубави песни и со ветување дека овој датум никогаш нема да се заборава и дека сè додека постојат неговите фанови ќе постои и тој.

Ана Азеска

Ноќта на вештерките во „Илинден“

Еден од омилените датуми во годината за секое дете е секако 30 октомври, денот кога во голем дел од светот се слави Ноќта на вештерките. По тој повод, младите Македонци што ја посетуваат дополнителната настава по македонски јазик во ОУ „Центар“ во Риека, заедно со својата учителка Наталија Лековска, ја донесоа „хеловинската“ еуфорија во МКД „Илинден“.

Благодарение на одличната организација на раководителката на детската работилница при МКД „Илинден“, Љубица Воларик, и оваа година просториите на Друштвото беа украсени со интересните изработки на младите вешти раце, меѓу кои, секако, неизбежните осветлени тикви

со уста и очи, висечки лилјаци и костури, црни рози и пајаци. Детските лица, пак, беа обоени во темни бои и на тој начин ги славеа вештерките и му се ра-

дуваа на целокупното меѓусебно дружење.

Организацијата и подготовките за овој празник ги опфати четирите саботи пред завршната прослава, во кои децата, заедно со својата учителка и со раководителката Воларик, преку дружба и смеа, се подготвуваа за завршната прослава создавајќи ги интересните креации, кои ја истакнаа нивната креативност.

Прославата заврши со смеа, песна, игра и дружба, а раководителката вети дека набрзо работилницата започнува со подготовки за големиот верски христијански празник Божиќ, за чија прослава најмладите повторно ни ветиле голем број изненадувања.

Ана Азеска

Ин мемориам

Фари Ибраимовски (1934-2015)

Деновиве во Риека не напушти Фари Ибраимовски, еден од основоположниците на МКД *Илинден*. Во потрага по посрекен живот на 25 години стасал во Риека со сопствените соништа и копнежи. А во нив биле

детството и младоста од родното Скопје, во кое во 1934 година ја здогледал светлината на денот. Основно и средно образование завршил во Скопје, а дипломирал на Педагошката академија *Св. Климент Охридски*, на групата за Одделенска настава. Неговите големи љубови биле читањето и литературата.

Како човек од акција, постојано бил таму каде се покренувало нешто ново. Во заедништвото и братството биле мислата и смислата на постоењето. Во 1982 година било основано Друштво за просвета, култура, наука и социјални пра-

шања на Ромите во Риека. Од него потоа се развиваат останатите друштва во Хрватска. Ибраимовски е неговиот прв претседател.

Во студеникавите и врнежливи денови на есента 2006 година бил еден од основоположниците на Македонското културно друштво *Илинден* во Риека – првата организирана асоцијација на Македонците во Хрватска. До последните денови беше негов редовен и активен член. Работниот век го минал во *Торпедо* како воен референт, а во 1982 година отишол во инвалидска пензија.

Уште во основно училиште детските иг-

ри ги заменил со читање. Со нурнувањето во книжевноста неговиот живот бил исполнет со трајна убавина. На македонски, ромски и хрватски јазик објавувал песни во неколку списанија. Голема радост е излегувањето од печат на неговата прва книга *Život i vrijeme* во 2006 година на хрватски и на ромски јазик. Понатаму се испишуваат стиховите во долгиот низ од години. Фари Ибраимовски го помниме како тивок и скроман, честит и правдољубив човек. Стокми уште една поетска книга, која можеби ќе ја види светлината на денот.

В. Тоциновски

Свечено одбележан Денот на Советот

Вогодишната прослава по повод *Денот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб* која беше организирана во пресрет на 11 Октомври – *Ден на антифашистичкото востание на Република Македонија и почеток на народно-ослободителната војна*, се одржа на 9 октомври во салата на Зелена акција во Загреб. По интонирањето на хрватската и македонската химна, претседателот на Советот, Томе Апостолоски, ги поздрави бројните ценети гости меѓу кои беа Сулејман Табаковиќ, советник во Министерството за управа на РХ, Мачеј Качоровски, советник во амбасадата на РМ во РХ, Костадинка Велковска, во името на градоначалникот на Град Загреб, Золтан Балаж Пири, претседател на Координацијата на советите и претставниците

на националните малцинства за Град Загреб, протојереј Кирко Велински, свештеник на Македонската православна црква во РХ, Благој Штерјов, потпретседател на Заедницата на Македонците во РХ и претседател на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Мирјана Мајиќ, претставничка на македонското национално малцинство за Задарската жупанија и претседателка на МКД „Билјана“ од Задар, Јудита Реј Худечек, претседателка на Хрватско-македонското друштво од Загреб и други.

Размена на искуства и идеи за иднината

Во воведниот дел од свечената пригода, претседателот Апостолоски се осврна на остварената програма во 2015 година, говорејќи за активностите и соработката со останатите

македонски здруженија во Хрватска, како и за соработката со матичната земја Македонија и дијаспората, при што особено ги истакна *Трибината за егзодусот на Македонците од Егејска Македонија и прикажувањето на документарниот филм „Сведоци Канада“* и четврти пат по ред реализираната *Летна школа по македонски јазик* во Охрид каде беа 13 ученици од Загреб. Потоа ги изнесе и плановите за претстојната програма до крајот на годината, нагласувајќи го отворањето на изложбата *Фотографии на Скопје од времето на земјотресот*, од авторот Бошко Фржоп од Водице.

Целокупната работа и постоењето на Советот беше само накусо опфатено преку слајд-проектијата на фотографии кои потсетија на почетоците од неговото формирање па сè до денес, на бројните активности и настани преку кои главен акцент беше ставен на соработката, на размената на искуства и идеи за иднината. Свеченоста беше збогатена и со настапот на женската вокална етно група „Езерки“ која исполни неколку македонски народни песни. Сето тоа на крајот се заокружи со пригодна закуска на традиционални македонски домашни специјалитети, македонско вино и пријатно дружење на присутните.

Е. Петровска

Томе Апостолоски повторно претседател на Советот

Именувани членови на Претседателството и на сталните работни тела на Советот

На 17 септември 2015 година Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб во новиот мандат ја одржа својата 2. седница. На седницата беа присутни 20 советници, а ја водеше претседателот на Советот, Томе Апостолоски. По усвоениот дневен ред, од предложените кандидати се бираа и именуваа членови на Претседателството на Советот како и на сталните работни тела, односно на одборите и комисиите. За членови на Мандатната комисија која го спроведе гласањето за работните тела на Советот беа избрани Елизабета Петровска, Цветко Поповски и Ѓорѓи Тодоровски.

За членови на Претседателството на Советот, од предложените кандидати Лазар Тошанов, Рената Фирст, Орце Ламбевски, Виолета Штерјова, Марјан Гиговски и Благоја Мирчевски, со спроведеното тајно гласање беа именувани Орце Ламбевски, Виолета Штерјова и Рената Фирст, и Томе Апостолоски и Лилјана Грујоска, како претседател и заменичка на претседателот на Советот; за Одборот за Програма за работа беа предложени и именувани Елизабета Петровска, Марјан Гиговски и Даниела Јованова Иванковиќ; за Одборот за финансиски прашања беа именувани Марија Георгиева Петриќ, Виолета Штерјова и Благоја Мирчевски;

за Одборот за Статутарни прашања беа именувани Лилјана Грујоска, Благоја Мирчевски и Слободанка Ловењак.

Претседателот Апостолоски даде појаснување за Полугодишниот финансиски извештај на Советот кој беше доставен до Град Загреб во предвидениот рок и поднесе информации за реализацијата на програмата *Летна школа по македонски јазик – Охрид 2015*. Понатаму, тој ги запозна членовите со програмите кои треба да се реализираат до крајот на годината, а усвоени се со Програмата за работа за 2015 година од минатиот состав на Советот. Тоа се: изложбата *Фотографии на Скопје од времето на земјотресот*, од Бошко Фржоп, издавање на книгата *Убавиот збор и железна врата отвора – избор на кратки фолклорни жанрови од македонското народно тво-*

реитво, од Елизабета Петровска и соработката со Хрватската матица на иселениците за изложбата под назив *Загребски театарски уметници во скопската опера*.

Се расправаше и за организацијата на овојгодишниот *Ден на Советот*, како и за предлозите за Програмата за работа за 2016 година. Своите предлози членовите треба да ги дадат до идната седница на Советот, а за истите ќе се расправа и на седниците на Претседателството и Одборот за Програма за работа. На крајот, се донесоа одлуки за пристапување на Советот во Координацијата на совети и претставници на националните малцинства на Град Загреб и во Координацијата на совети и претставници на македонското национално малцинство во Република Хрватска.

Е. П.

Контрастот меѓу Истокот и Западот

Членката на МКД „Илинден“ од Риека и редовен фотограф на сите случувања во Друштвото, Гордана Квајо, заедно со својата колешка фотограф Вишња Болф, ја претстави својата најнова серија фотографии под заедничка тема „Контрасти исток-запад“. На 27 октомври галеријата

„Принципиј“ во Риека беше претесна за да ги собере сите пријатели, роднини, колеги, но и љубители на фотографијата, кои дојдоа за да уживаат во серијата прекрасни фотографии создадени од вештите раце на Гордана и Вишња.

Како што и самите велат, целта на оваа серија фотографии, од

една страна, е претставување на разликите меѓу Истокот и Западот, било да се географски, било цивилизациски, било културни, но од друга страна, пак, и потврдување на фактот дека човекот е човек без оглед на тоа дали доаѓа од Исток или од Запад. Источниот дел на светот одлично го проучила и го пропагувала Вишња, која оттаму донела прекрасно искуство и живописни фотографии, во кои го преточила секојдневниот живот на Далечниот Исток (Бали, Кина, Индија, Сингапур и Тајланд).

Од друга страна, Гордана се задржала и во своето непосредно опкружување, кое ги опфатило убавините на

Горски Котар, отворените видици на морето, островите, но и сцените од урбаниот живот на Риека, членовите на нејзиното семејство, пријателите итн., и со тоа го претставила Западот. На тој начин, дошла оваа интересна идеја за сопоставување на двете низи фотографии, од која произлегла и оваа изложба.

Програмата беше збогатена и со настапот на хорот на МКД „Илинден“, чијшто член е и самата Гордана, која беше почестена од своите сонародници Македонци со неколку прекрасни македонски изворни песни. Изложбата беше отворена до 3 ноември 2015 година.

Ана Азеска

Средношколци од Гевгелија во посета на ОУ „Скалице“

Во рамките на ЕУ проектот „Молекуларна гастрономија“ кој од 4 до 18 октомври се одржа во Шибеник, средношколци и професори од училиштето „Јосиф Јосифовски“ од Гевгелија на 11 октомври го посетија ОУ „Скалице“ во Сплит. Тие остварија средба со претставници од МКД „Македонија“ од Сплит и невладината организација „Хрватско-македонска тангента“ од Шибеник, во чија организација се реализира овој проект, кој е од особено значење за гостите од Македонија.

Почесниот претседател на МКД „Македонија“ и долгогодишен претставник на маке-

донското национално малцинство во Сплитско-далматинската жупанија, Владимир Апостолски, ги запозна гостите од Македонија со организираноста на Македонците во Хрватска и со нивните активности кои се насочени во зачувувањето на македонскиот идентитет. Исто така, тој го посочи

задоволството на македонската дијаспора во Хрватска во делот на остварувањето на малцинските права, кои се на европско ниво.

Во тој контекст, говореше и Милена Георгиевска, главен и одговорен уредник на „Македонски глас“ и наставник по македонски јазик и култура во

ОУ „Скалице“. Таа изрази задоволство што преку училиштата во Хрватска каде се изучува македонскиот јазик, односно преку свидетелствата каде македонски јазик како предмет е назначен со уставното име, па на тој начин со Хрватска Македонија е влезена во ЕУ.

Потоа ученици од „Скалице“, кои го изучуваат македонскиот јазик и култура по моделот Ц, заедно со македонските гости се упатија во посета на градот Сплит, каде се запознаа со дел од културното наследство на овој далматински град.

М. Г.

Патриотизмот во срце и душа

Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула го одржа редовното Изборно собрание на 25 септември. Покрај годишните извештаи, по новиот Статут беше избран нов Управен одбор на кој по втор пат за претседател е избран Тодор Брдарски

Изведба на Калеш бре Анѓо

Кој е Тодор Брдарски?

Роден е на 23 август 1944 г. во Свети Николе. Се школувал во Скопје, а во Битола завршил средно ветеринарско училиште во 1963 г. Животниот пат го носи во Загреб, Р. Хрватска, каде дипломирал биологија. Во текот на 1973 г. во Р. Чешка специјализирал за производство на печурки за јадење во сите фази и се вработил во Лазаревац. Професијата го носи во повеќе места, како што се Крагуевац, Косово, Војводина и на други места, а во 1984 г. доаѓа во Пула каде продолжува да работи сè до 1991 г. кога одлучува да отвори приватна фирма и да се специјализира во Програмата за прочистување на отпадни води. Брдарски среќно живее со својата сопруга, два сина и ќерка, а денес е бескрајно среќен дедо со своите внуци.

Патриотизмот кон својата татковина не му дава мир и целиот свој живот настојува да му помогне на својот народ, да соработува со својата татковина и максимално да придонесува во секој поглед. Од самиот почеток на конституирање на првото македонско друштво во Истра во 1995 г. тој е активен член, а исто и неговото семејство, особено неговата ќерка која веднаш се вклучува во секциите на

Тодор Брдарски со амбасадорката Даниела Караѓозоска, градоначалникот на Пула, Борис Милетиќ и хорот на Друштвото

Друштвото. Во период од овие дваесет години, Тодор Брдарски е претседател на првото македонско друштво „Кочо Рацин“, претставник на македонското национално малцинство за Истарската жупанија и по втор пат е избран за претседател на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, конституирано на 3 ноември 2010 г.

Бројни манифестации

Неговата работа за време на овај период е голема: има организирано бројни манифестации во кои учество имаат земено многу фолклорни групи, пејачи и оркестри од Р. Македонија. Исто така, има организирано голем број на средби на делегации од Истарската жупанија и Р. Македонија чија соработка се надеваме дека ќе продолжи и во иднина. Голем плод донесува и размената на мислења на го-

Со жупанот на Истарската жупанија Валтер Флего

лемиот број винари од Истра и Македонија, како и на полето на земјоделството и сточарството, производството на сирење и пршута. Покрај средбите на стопанствениците се направени и голем број на културни и спортски средби. На пример, младите фолклористи од Истра ја посетија Македонија која долго ќе им остане во сеќавање, а посебно убавините на Охрид.

Неговата активност во Друштвото не е само функцијата претседател, туку учествува и во програмите, особено како соло пејач, а на срце посебно му лежи песната „Калеш бре Анѓо“.

Како претседател на Друштвото има голема соработка со останатите претседатели на друштвата, како на македонските, така и на останатите малцинства, а и со македонската амбасада, Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и Македонската православна црква во Р. Хрватска за која сака максимално да придонесе.

Неговите зборови се: „Битно е да се дружиме, нека покаже секој што знае, а програмата на вечерта не е битно колку ќе трае, може секој да запее, да прочита по некоја песна или да каже некоја шега.“

Михаела Златеска

Отворена канцеларија на народниот правобранител

Во екипата која работи во новоотворената Канцеларија е и Аница Тунчиќ Стојкоска, која од Скопје се досели во Сплит со своето семејство. Своето неколкугодишно искуство од работата со народниот правобранител во Македонија ќе го пренесе во Хрватска

На 21 септември во просториите кои се наоѓаат веднаш до просториите на МКД „Македонија“ во Сплит, на адреса на Мажураниќево шеталиште 8/А, се отвори Подрачната канцеларија на народната правобранителка на Република Хрватска. На самото отворање, освен високите гости од Загреб, беа присутни и сплитскиот градоначалник, Иво Балдасар, како и Сплитско-далматинскиот жупан, Златко Жеврња.

Во уводниот дел, за значењето на отворањето на оваа Канцеларија во Сплит зборуваа народната правобранителка на Република Хрватска од Загреб, Лора Видовиќ.

Таа нагласи дека отворањето на Канцеларијата е планирано и подготвено во еден подолг период, бидејќи сакале

да го зголемат значењето на оваа институција во овој дел на Далмација и Хрватска, од причини што сите граѓани немаат можност да се служат со сите модерни технологии, интернет и сл., па е од огромно значење токму приближувањето на оваа Канцеларија до граѓаните. Оваа близина се покажала секаде како битен фактор за донесување на одлука да се пријават на разговор со службениците на Канцеларијата, во секоја ситуација кога ќе почувствуваат дека на било кој начин им се загрозени нивните човекови права или пак дека се дискриминирани по било која основа.

Во екипата која работи во новоотворената Канцеларија е и Аница Тунчиќ Стојкоска, која од Скопје се досели во Сплит со

своето семејство. Своето неколкугодишно искуство од работата со народниот правобранител во Македонија ќе го пренесе во Хрватска.

За значењето на постојаната присутност на Канцеларијата на народната правобранителка во Сплит, а посебно за значењето на јакнењето на заштитата на човековите права, на нивната промоција како и на борбата против дискриминацијата, во својот говор се осврна сплитскиот градоначалник Иво Балдасар.

На неговите зборови се надоврза во своето обраќање и Сплитско-далматинскиот жупан Златко Жеврња, кој истакна дека ако се земе во предвид фактот дека оваа Канцеларија е единствена на потегот од Загар до Дубровник, може да се види нејзиното значење за остварувањето и зачувувањето на човековите права. Жупанот им посака успешна работа на новите заменички и водителки на Подрачната канцеларија на народната правобранителка Лора Видовиќ.

Б. Митревски

Потсетување на значењето на 11 Октомври

Како и секоја година во ова време, припадниците на македонското национално малцинство од Сплит, организирани во македонското културно друштво „Македонија“, се собраа во своите простории со една цел, а таа е изразена во следната реченица: „Македонците во Втората светска војна се изборија на права страна за своите вечни стремежи за основање на самостојна Република Македонија“.

„На 11 октомври 1941 година со органи-

зираните напади на полициската единица во Прилеп и Куманово, македонскиот народ се определи за борба на страната на антифашистичката коалиција и тој ден не смее да се заборави“, рече почесниот претседател на МКД „Македонија“ Владимир Апостолски, проучувач на македонската историја.

Сепак, како и секогаш во своите пригодни предавања ни откри некои нови непознати работи од животот и делото на некои од легендарните борци за

ослободувањето на Македонија.

Овој пат како тема го зеде животот и делото на Михајло Апостолски, од првите денови кога е запишан на воената академија во Белград пред Втората светска војна со национална припадност – Македонец, до денот кога презема една од водечките улоги како генерал на ВНОПОЈ во сите воени операции за ослободување на Република Македонија, па и за огромната улога во политичкиот живот после војната.

По исцрпното предавање, како и секогаш, следеше ред песна, ред македонски специјалитети и секако, ред македонско вино.

Б. Митревски

„Македонска културна есен“

Со заедничка изложба на група уметници од островот Шолта, членови на шолтанското здружение „Шолта Арт“, на уметници од сплитското здружение „СТ Сувенири“, како и на најмладата учесничка Бојана Боцевска, членка на нашето културно друштво, започна манифестацијата „6. Македонска културна есен“

со својата фамилија живеела на Шолта во претходните десет години.

Шолтанското здружение „Шолта Арт“ го претстави својот претседател Тончи Благајќиќ – Буцо со неговите дела и со делата на уметниците-членови на здружението и тоа: Филип Доброшевиќ, Јакша Радман, Анка Матељан, Тонко Злендиќ, Вицко Буктеница, Борис Миховиловиќ – Сокол, Вања Јакаш и други.

Во просториите на македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит денот беше мошне живо. Имено, на 13 ноември по прв пат е отворена заедничка изложба на група уметници од островот Шолта, членови на шолтанското здружение „Шолта Арт“, на уметници од сплитското здружение „СТ Сувенири“, како и на најмладата учесничка Бојана Боцевска, членка на нашето културно друштво. Со ова започна и „6. Македонска културна есен во Сплит“, во рамките на која, освен оваа изложба, ќе се одржат уште неколку поетски и литературни вечери до крајот на оваа година.

Отворајќи ја изложбата, претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, со пригодни зборови ја образложи врската која постои помеѓу Сплит, островот Шолта и сплитските Македонци. Имено, веќе девет години МКД „Македонија“ во соработка со Заедницата на Македонците во РХ, во местото Рогач на овој прекрасен остров го организира „Летното

училиште на македонски јазик – Рогач, Шолта“, па така се роди и идејата да се продлабочи соработката со здружението „Шолта Арт“, кое воедно е и соорганизатор на оваа изложба.

Исто така, го претстави и уметникот Јаков Чизмиќ, претседател на здружението „СТ Сувенир“, како и почесниот гостин Дражен Пејковиќ, уметник од Сплит. Митревски ја претстави и Бојана Боцевска, млада надарена сликарка, Македонка, која има само 16 години и која

По настапот на пејачката група на МКД „Македонија“ и сјајните „Клинци-мандолинци“, во името на Сплитско-далматинскиот жупан на присутните со пригоден говор им се обрати новиот раководител на Одделот за национални малцинства на Сплитско-далматинската жупанија, Марко Бекавац, кој ја прогласи изложбата за отворена.

Изложбата е отворена секој работен ден од 17-19 часот до 13 декември.

Биљана Митревски

Винаријата Дудин ги претстави своите вина во Загреб

Во самото срце на Македонија, во близина на Неготино во Криволак се наоѓа винаријата Дудин. Продолжувајќи ја семејната традиција на винопроизводители од Неготино, во 1989 година семејството Дудин отвора винарија која во изминатите две децении се етаблира со своите исклучително квалитетни овошни и барик флаширани вина во пакување од 0,75 л. со контролирано географско потекло. Во 2004 година винаријата е модернизирана со најсовремена производна технологија и има капацитет од 500.000 л. годишно, а стручниот тим на професионалци допринесува кон градењето на брендот кој е признат и потврден со бројни признанија и награди како на македонскиот, така и на странските пазари.

Винаријата Дудин има произведен асортиман на бели вина Ризлинг, Шардоне и Совињон блан, и црвени вина Мерло и Каберне Совињон. Покрај овие, има розе вино направено 100% од Каберне Совињон и три одлични барик вина, Акрато Барик Шардоне, Акрато Барик Мерло и Акрато Барик Каберне Совињон. Во винаријата има и просторија за дегустација и ресторан каде што љубителите на

вината можат да ја почувствуваат магијата таму каде што се создава.

А оваа магија можеа да ја почувствуваат и загрепските обожаватели на добрата капка на 22 октомври во клубот *Гастрономади* во Европскиот дом, каде винаријата Дудин организираше презентација и дегустација на нивните високо квалитетни и премиум вина. Свезда на вечерта беше Ред Имperiал виното со кое домаќините на презентацијата, дирек-

торката на винаријата Васка Дудин и генералниот застапник за Дудин во Хрватска, Александар Пендев, им наздравуваа на гостите меѓу кои беа Рене Бакаловиќ, Аки Рахимовски, Владимир Кочиш Зеќ, Мишо Долежал и други. Наскоро, во овие вина ќе можете да уживате во подобрите хрватски ресторани и поголемите трговски центри, а можете да ги набавите и преку интернетската продажба на нивната хрватска веб страница.

Е. Петровска

„Македонија така далечна, а така блиска“

Во вториот дел од манифестацијата „Творештво на македонските уметници во РХ“ во организација на МКД „Билјана“, а во соработка со Заедницата на Македонците во РХ, на 13 ноември беше отворена изложбата „Македонија така далечна, а така блиска“ на фотографот Драгољуб Сиљаноски

Е работи за филателистичко-нумизматичка изложба на стари македонски разгледници и пликови кои ги поврзуваат македонскиот и хрватскиот народ. Изложбата ја отвори претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајиќ, која ги поздрави присутните гости, меѓу кои Милена Икиќ од Управниот оддел за самоуправа и управа која беше присутна во име на жупанот Стипе Зрилиќ, Мирјана Зупчиќ, која беше присутна во име на градоначалникот на Задар, Божидар Калмета, претставниците на националните малцинства од Задарската жупанија, пријателите од Хрватското друштво на книжевници – огранок Задар, сите членови на МКД „Билјана“, како и присутните новинари од Радио Задар, Задарски лист и Призма. Голема благодарност таа упати до сите вработени во Научната библиотека, а посебно до директорот Миро Грубиќ со кого негува долга соработка.

Во продолжение краток говор одржа Милена Икиќ која упати големи пофални зборови за работата на МКД „Билјана“, како најактивно културно друштво со најмногу програми во

Задарската жупанија. Исто така, голема пофалба и благодарност упати лично до Мирјана Мајиќ како најпосветен претставник на малцинство во Задарската жупанија. Мирјана Зупчиќ пак, изрази голема благодарност за поканата на прекрасниот настан и укажа на фактот дека Град Задар секогаш се труди да има исклучително добри односи со сите малцинства и културни друштва кои функционираат во Задарската жупанија. По почетните поздрави, свој настап имаше музичко-инструменталната секција која настапи со песни од Тоше Проески. Еден од гостите беше и поетот Томислав Мештриќ од ХКД Задар, кој прочита три свои песни на чакавски говор. Освен него, своја поезија на словенски и хрватски јазик прочита и Андреа Малта, член на словенечкото културно друштво „Липа“. На крајот, со свој говор присутните ги почести и авторот на изложбата Драгољуб Сиљаноски, кој живее во Нашице, а е по потекло од Кичево. Тој им се заблагодари на присутните за интересот, а она со што воодушеви е начинот на кој ја претстави сопствената изложба на многу интересен, детален и живописен начин. Меѓу

изложените експонати се најдоа навивачки шалови, дресови, стари разгледници, стари македонски пари, пликови, слики од Мајка Тереза, Тоше Проески и други личности кои ги поврзуваат македонскиот и хрватскиот народ. Изложбата раскажува една приказна на поврзаност и големо пријателство. Преку изложените материјали може да се стекне впечаток колку среќни, тажни, трагични, историски или спортски моменти делат двете земји.

По претставувањето на изложбата гостите имаа прилика да ги погледнат експонатите и да поразговараат со авторот, а потоа и да се дружат на закуската подготвена од МКД „Билјана“ и придружена од настапот на музичко-инструменталната секција.

Елена Кипровска Кнежиќ

Македонско-хрватска поетска вечер

Во едно понеделничко попладне на 2 ноември во една од просториите на Приватната гимназија од Задар се случи прекрасно дружење под името „Македонско-хрватска поетска вечер“ во рамките на манифестацијата „Денови на македонската култура“ во организација на МКД „Билјана“ и Хрватското друштво на книжевници од Задар

На ова случување, главната улога ја имаше младата поетеса Искра Пенева, Македонка која живее и твори во Белград. Станува збор за млада поетеса која дипломирала на Математичкиот факултет во Белград, а поезија објавува во книжевни списанија во Србија и странство. Нејзините песни се преведени на повеќе странски јазици меѓу кои англиски, македонски, бугарски, шведски, исландски, корејски и други. До сега има објавено неколку збирки поезија, како што се „Кутија со девет страни“, „Оган и пеперутка“, „Патеве после“ и „Некаде помеѓу“.

На покана од претседателот на Хрватското друштво на книжевници од Задар, Никола Шимиќ Тонин, младата поетеса пред задарската публика ја претстави својата збирка поезија насловена „Некаде помеѓу“. Дружењето го отвори токму Никола Шимиќ Тонин кој кажа неколку збора за работата на Друштвото на книжевници и воедно подели неколку пристапници и благодарници за некои од присутните меѓу кои се најде и претседателката на МКД „Билјана“ од Задар, Мирјана Мајиќ, која веќе неколкупати има соработувано

на вакви посебни пригоди со ХКД Задар. Потоа, на поетот Томислав Мештриќ му врачи награда за животното дело во име на ХКД Задар.

Шимиќ Тонин на присутните им ја претстави гостинката и го сподели неговото воодушевување од нејзината работа и посебно од збирката „Некаде помеѓу“. По него, на присутните им се заблагодари и директорката на Приватната гимназија, Жаклина Кутија, која изјави како посебно задоволство ѝ причинува што ова училиште е домаќин на случување каде се чита македонска поезија на која генерално и се восхитува. На самиот старт на вечерта настап одржа и музичко-инструменталната секција на МКД „Билјана“ со неколку македонски традиционални песни.

Искра Пенева им се заблагодари на организаторите и присутните за покажаниот интерес и накратко ѝ се претстави на публиката. Дел од поезијата која таа ја одбра да ја прочита од збирката „Некаде помеѓу“ ја воодушеви публиката. Таа ја искористи приликата да го прочита писмото од Борче Величковски, претседател на Националниот совет на македон-

ската национална заедница во Република Србија кој поради оправдани причини не можеше да присуствува на настанот, но испрати посебни поздрави до МКД „Билјана“ и изрази желба за добра соработка.

Дружењето продолжи во знакот на поезијата. Свои песни прочитаа Мирјана Мајиќ, Томислав Мештриќ, Никола Шимиќ Тонин и останати поети, членови на ХКД Задар.

Искра Пенева ѝ се заблагодари на Мирјана Мајиќ за прекрасното дружење и ѝ врачича како подарок списанија на Македонците од Србија како и книги од нивното издаваштво. Присутните го продолжија своето дружење со закуска со македонски специјалитети приредена од МКД „Билјана“ и уживаа во настапот на музичко-инструменталната секција на МКД „Билјана“. По крајот на овој настан, Мирјана Мајиќ ја угости Искра Пенева во просториите на МКД „Билјана“ каде долго разговараа во врска со работата на културните друштва од Србија, гласилата на Македонците кои излегуваат во двете држави и слично.

Елена Кипровска Кнежиќ

Заедницата на Македонците инспирација за дипломска работа

Како дел од соработката помеѓу МКД „Билјана“ од Задар и Отсекот за етнологија и антропологија при Задарскиот универзитет произлезе и дипломскиот труд на Горан Леденчан на тема „Сеќавања и повеќекратност на идентитетот на македонската заедница во Хрватска“

Горан Леденчан кој веќе неколку години наназад, заедно со неколкумина свои колеги активно учествува во некои од манифестациите кои ги организира МКД „Билјана“, меѓу кои се дебати, седенки и проекции на филмови, одлучи своето искуство со Македонците од Хрватска да го преточи во своја дипломска работа. Во овој труд Леденчан ги анализираше идентитетот и повеќекратноста на идентитетот на македонската заедница во Хрватска, земајќи го во предвид историскиот контекст на македонско-хрватските етнички допири. Таквите допири Леденчан ги објаснува во рамките на комуникациските теории на сеќавањата и идентитетот.

Теоретскиот пристап подразбира следење на работата на МКД „Билјана“ и генерално на Заедницата на Македонците во Хрватска. Во дипломскиот труд се анализираат македонските сеќавања, начините да се зачува одредена поврзаност со матичната земја како и облиците на идентификација со осврт на денешната политичка ситуација во Македонија. Во текот на одбраната на овој труд на која беа присутни и членови на МКД „Билјана“, мо-

жеше да се чујат оригинални изјави, размислувања и ставови на Македонци кои долго живеат во Хрватска како и од оние неодамна преселени. Посебен интерес предизвика анализата на македонскиот идентитет во разни политички идеологии и историски моменти. Преку длабока анализа и интервјуа со Македонци од Хрватска Леденчан доаѓа до

сознанија за тоа што денес претставува колективното сеќавање и идентитетот на Македонците. Интервјуираните припадници на македонската заедница од различни годишни возрасти го изразија својот став за нивната поврзаност со „македонштината“ и тоа што воопшто тој термин за нив означува. Освен тоа, Леденчан во својот труд ги објави нивните

размислувања во врска со јазикот како интегрален дел од идентитетот, културното наследство и за тоа каква врска има денешната политика со идентитетот на македонскиот народ.

Во текот на одбраната Горан Леденчан заедно со својата менторка Дуња Брозовиќ Рончевиќ и останатите членови на комисијата дадоа осврт на случувањата во организација на МКД „Билјана“ на просторот на Задарската жупанија и која е нивната цел и значење.

Студентите од овој Отсек на Задарскиот универзитет неколку пати до сега го имаат посетено Скопје и некои други градови на Македонија во рамките на теренската настава. За Македонија велат дека е вечна инспирација на етнологите и антрополозите, а посебно внимание им привлекува проектот „Скопје 2014“ како политички, историски и уметнички феномен. Ова не е прв случај Македонците во Хрватска да послужат како инспирација за пишување на дипломска работа, а за тоа најдобар пример се студентите на Отсекот за етнологија и антропологија од Задар.

Елена Кипровска
Кнежиќ

Хрватски образовни искуства пренесени во Македонија

Со голем успех е реализиран образовниот проект „Молекуларна гастрономија“ во Хрватска, кој имаше за цел да им пренесе искуства на македонски ученици од оваа област, која станува хит во светот

По двонеделната обука од 4 до 18 октомври, ученици од средното училиште „Јосиф Јосифовски“ од Гевгелија, кои беа гости на средното Туристичко-угостителско училиште од Шибеник, се вратија во Македонија побогати со едно вредно и значајно искуство. Нив ги спои проектот „Молекуларна гастрономија“, реализиран во рамките на европската програма за образование Еразмус+, а финансиски подржана преку Националната агенција за европски образовни програми и мобилност.

За време на обуката, средношколците научија да подготвуваат јадења според формулите на молекуларната гастрономија, чија основна суштина е да се промени текстурата и изгледот на јадењето, без притоа да се промени нивниот изворен вкус. Така, на менито што го подготвија за јавниот настап, организиран со цел јавноста да се запознае со тоа што учениците успеале да го научат

Декорирање на чинија, Бисерка Шмит, професор, со ученици од Гевгелија

Бајадера од домати со маслиново масло во прав

од својата менторка Бисерка Шмит, професор, се најдоа две менија со месо и риба, вклучувајќи предјадење, главно јадење и десерт. Учениците подготвија бајадери од домати, шпагети од чоколадо, маслиново масло во прав, разни пени од цвекло, бранцин и телешко месо во техника вакуум...

- Публиката беше воодушевена од ваквиот нов начин на подготовка и презентирање на храна, кој всушност претставува вистинска уметност, а во жигурито кој ја оценуваше храната беа највисоките претставници од Градот Шибеник и Шибенско-книнската жупанија, како и претставници на медиумите, кои таа вечер беа око и нешце за јавноста, бидејќи во своите извештаи пренесоа што всушност претставува молекуларна гастрономија, и колку учениците успешно ги совладале техниките на подготовка на ваков

вид храна. А освоениите високи четири Мишелинови ѕвезди (од можни пет) со кои ја оценија работата на македонските средношколци зборуваат многу, вели Сенка Додиг, директорка на Туристичко-угостителското училиште.

Честитајќи им на постигнатиот успех и успешно завршената едукација на средношколците кои се стекнаа со одредени компетенции, а со самото тоа стануваат и поконкурентни на пазарот на трудот, градоначалникот на Шибеник д-р Жељко Буриќ посочи дека молекуларната гастрономија е многу важна и за Хрватска и за Македонија, бидејќи во светот таа се покажува како многу ценета, особено во туристичката понуда.

Проектот „Молекуларна гастрономија“ го организираше и реализираше невладината организација „Хрватско-македонска тангента“, а беше презентиран во градската библиотека „Јурај Шишгорич“ во Шибеник. Покрај едукативната компонента, проектот имаше и културна димензија, па така учениците се запознаа со културно-историските споменици во Шибеник и со дел од богатата историја и традиција. Проектот со свои пораки го поддржаа министерот за туризам на РХ, Дарко Јоренцин и хрватската амбасадорка во РМ, Данијела Баришиќ.

Милена Георгиевска

Од јавната презентација на проектот во градската библиотека

Запознавање со богатото културно-историско наследство на Шибеник

„Jezični café“

Бројноста на посетителите на овој „Jezični café“ го покажа големиот интерес за учење и усовршување на странски јазици. Македонската конверзациска маса беше во организација на Хрватско-македонското друштво од Загреб, а блиц-курсевите ги водеа Деспина Белчовска-Велинска и Тинка Барбутов Крстева

На 26 септември по повод Европскиот ден на јазикот, Претставништвото на Европската комисија во Загреб организираше „Jezični café“. Во шаторот што беше поставен на Европскиот плоштад посетителите имаа прилика со чаша кафе да учествуваат на кратките 45-минутни воведни курсеви за странски јазици. На конверзациските маси беа изворни говорници за есперанто, англиски, фински,

шведски, француски, германско-австриски, ирски, јапонски, руски, литавски, шпански, италијански, романски, бугарски, словенски и македонски јазик. Освен запознавањето со странски јазици, советници од Центрот за Европас ги информираа заинтересираните како да го претставуваат своето јазично знаење при студирање или работење во странство.

Бројноста на посетителите на овој „Jezični café“ го пока-

жа големиот интерес за учење и усовршување на странски јазици. Македонската конверзациска маса беше во организација на Хрватско-македонското друштво од Загреб, а блиц-курсевите ги водеа Деспина Белчовска-Велинска и Тинка Барбутов Крстева, каде во неформална и пријателска атмосфера се разговараше за разни теми врзани за Македонија и македонскиот јазик.

Е. П.

За 11 Октомври – изложба, промоција на книга и концерт

Фото: Марио Молнар

Музејот „Матија Скурјени“ од Запрешиќ на 14 октомври повторно беше домаќин на Хрватско-македонското друштво од Загреб, кое во соработка со претставничката на македонското национално малцинство за Загребската жупанија, Лена Гапиќ, овој пат се претстави со манифестација по повод Денот на востанието на

македонскиот народ. Настанот беше реализиран под покровителство на Амбасадата на Р. Македонија во Р. Хрватска и хрватското Министерство за надворешни и европски работи.

За 11 Октомври – Денот на востанието на македонскиот народ, говореше амбасадорката на Р. Македонија во Р. Хрватска, Даниела Караѓозоска, која го истакна значењето на овој голем македонски празник. Пред присутните, меѓу кои беа и градоначалникот на Град Запрешиќ, Жељко Турк, заменикот на градоначалникот, Алан Лабус и претседателот на Градскиот совет, Драго

Баго, беше промовиран и преводот на хрватски јазик на книгата *Ex cathedra* од академикот Ферид Мухиќ, која ја претстави преведувачката проф. Јудита Реј Худечек, претседателка на Хрватско-македонското друштво. Воедно, беше отворена и изложба на фотографии од членот на Друштвото, Марио Молнар, за животот на македонското малцинство во Хрватска. Сите овие настани ги збогати женската вокална етно-група „Езерки“, која во музичкиот дел од програмата пред бројните посетители исполни неколку македонски народни песни и со тоа го најави концертот во Запрешиќ, закажан за 22 ноември. Потоа, дружењето продолжи со закуска со македонски специјалитети и вино.

Е. П.

Македонска седенка

Во рамките на манифестацијата XII. Денови на македонската култура МКД „Билјана“ на 20 октомври во своите простории го организираше сега веќе традиционалниот настан „Македонска седенка“. Случувањето го одбележаа настапите на трите секции кои дејствуваат во рамките на Друштвото. Седенката ја отвори претседателката на Друштвото, Мирјана Мајиќ, која ги поздравил присутните, а на оние кои не се запознаени доволно со работата на секциите, накратко им објасни со што тие се занимаваат. Додека членовите на етно секцијата посветено работела на своите рачни изработки, Мирјана Мајиќ зборуваше за обичаи

и легенди поврзани со македонските верски празници.

Дел од сработените работи од етно секцијата беа разни плетки, рачно сошиени предмети, украси, слики на стакло, рачно изработен накит и друго. Секцијата веќе подолго ја води Драган Јакимовски, а резултатите се повеќе од успешни за што зборува и восхитот кај присутните. Како дел од музичко-инструменталната секција настапи Еугенија Дујмошиќ, која испеа неколку песни од Тоше Проески. МКД „Билјана“ оваа прилика ја искористи и да го одбележи денот кога го загубивме големиот Тоше Проески. Членовите на музичката секција пееја стари македонски народни песни меѓу кои „Македонско девојче“ како

своевидна химна, „Елено, ќерко Елено“ и други. Оваа секција ја води Иван Андријевиќ, додека за литературната секција задолжена е Мирјана Мајиќ.

Членовите на етно секцијата, во чии рамки функционира и кулинарска секција, се потрудија да направат типични македонски специјалитети меѓу кои се најдоа старинските македонски пители со сирење, коприва, месо, тиква итн. Меѓу подготвените колачи се најде македонската алва и баклава, а секако на трpezата беше присутно и македонското вино. Атмосферата беше весела и топла, а гостите расположени.

Оваа седенка се организира веќе неколку години наназад, а целта на ваквиот настан е членовите на МКД „Билјана“ да се дружат и да ја претстават својата работа и дела, а воедно да се потсетат на старите македонски обичаи или да ги запознаат оние кои воопшто не слушнале за нив. Настанот беше медиумски попатен од страна на новинари од весникот Задарски лист, како и сите други случувања во организација на МКД „Билјана“. Присутните имаа можност да се дружат, да запеат традиционални песни, а откако Мајиќ ги претстави интересните македонски легенди тие уживаа во дегустацијата на домашно сработените старински специјалитети.

Елена Кипровска Кнежиќ

Ин мемориум

Винко Менковски
(1958-2015)

Винко Менковски, долгогодишен член на Македонското културно друштво „Браќа Миладиновци“ од Осиек, нè напушти на 23 ноември, после долгата борба со неумоливата болест. Ох-

риѓанец во душа, ја сакаше македонската песна, но и сè што беше поврзано со родната Македонија. Им беше пример за тоа како се сакаат корените не само на сопругата Ксенија, ќерката Сара-Елена и трите

сина, Марко, Никола и Филип, туку и на сите нас Македонците и другите членови на Друштвото. Неговата насмевка и искрените совети ќе ни останат трајно во сеќавање.

J. T.

In memoriam

Книга за македонско-хрватските врски

Новиот научен труд *Лов на елени* од познатиот македонски писател и научен работник Васил Тоциновски излезе во издание на Заедницата на Македонците во РХ и на МКД „Илинден“ од Риека. Неодамна, на меѓународниот книжевен фестивал *Пријатели на книгата* во Риека ја доби наградата *Књижевно перо* на Хрватското книжевно друштво. Во книгата поместени се тринаесет книжевно-историски студии во кои временски се разгледуваат одделни процеси и појави, автори и дела од втората половина на 19. век до денешни дни. Најголемиот дел од проследувањата и вреднувањата на авторот се однесуваат на македонско-хрватските книжевни, јазични, културни и општествени контакти и соработка. Уводната студија *Македонскиот влог во хрватската книжевна традиција* поставува и аргументира една нова теза по која делата што македонски автори ги создавале, објавиле во Хрватска и на хрватски јазик во исто време претставуваат вредности кои подеднакво им припаѓаат на двете национални литератури. Ваквата теза Тоциновски ја елаборира со животот и делото на Константин Миладинов, Константин и Андреја Д. Петкович, Георги Капчев и Кочо Рацин. Новите архивски истражувања за браќата Петкович низ италијански и руски изво-

ри во три студии раздиплуваат многу досега непознати и со тоа извонредно вредни податоци за овие руски дипломати и македонски просветители со што комплетно се менуваат досегашните знаења за нив.

Компаративните толкувања во современата македонска и хрватска книжевност се тема во прилозите за соработката и епистоларијата меѓу Мирослав Крлежа и Блаже Конески, за поетските судбини на првите поетеси, корчуланката Анка Призмиќ Шега и македонката Даница Ручигај и за првиот антологичар на совре-

ната македонска литература, риечанецот Ѓакомо Скоти. Во овој фонд од текстови секако треба да се вклучат и двете студии за основоположникот на современата македонска книжевност Кочо Рацин. Поетската одисеја со библиската стихозбирка *Бели мугри* испеана на македонски литературен јазик почнува од Самобор. Тоциновски во првиот пример се бави со љубените жени на поетот Невенка Вујиќ, Руменка Хаџи Панзова и Малина Поп Иванова, а во вториот ги проследува поетските творби од македонски и странски автори посветени на

овој македонски бард. Теоретското во книжевноста доминира во два текста *Зборот, времето и просторот* и *Современиот македонски расказ*. Мошне обемна, со истражувачки и монографски карактер е студијата за еден од единаесетте членови на блескотното поглавје во македонската литература, Македонскиот литературен кружок во Софија (1938-1941), поетот и новинарот Асен Шурдов-Ведров. Како посебна книга би рекле, од стотина страници е текстот за ракописното книжевно наследство на Константин Тренчев чии животни и творечки врвици од трњето се извишуваат до ѕвездите.

Новата книга *Лов на елени* на универзитетскиот професор Васил Тоциновски претставува нов и вредносен прилог во македонската книжевна наука. Авторот и во своето најново дело открива, толкува и вреднува многу нови и непознати страници од традицијата и континуитетот на македонската книжевност. За него единствени вредносни мери се трудот и неговата естетика во откривањето и афирмирањето на македонската национална мисла. Станува збор за автор и зналец кој секогаш има и умее како нештата да ги каже. А тоа го прави со убав и негуван јазик и стил. Затоа и имаме страници кои се читаат и препрочитуваат со интерес, леснотија и задоволство.

Е. Петровска

Пред иконата на Света Злата Мегленска во Загреб

На 25 октомври, верниците на Македонската православна црковна општина „Св. Злата Мегленска“ во Загреб, по доаѓањето во црквата на Св. Рок се упатија кон иконата на Св. Злата Мегленска на средината во црквата, за да ја допрат и бакнат. Една верничка вели: Многу си ја сакаме Света Злата. Сите ја знаеме приказната за неа

Во 1795 година ја грабнал еден турски ага од селото Фуштани и ја затворил барајќи да стане муслиманка и да му стане жена. Откако му рекла дека е венчана за Христа, ја убиле. Тоа е пример како се сака и чува својата вера. Пред многубројните верници, отец Кирко се обрати со зборовите: „Драги браќа и сестри, еве и нешто повеќе од два века, и денес Црквата е во првите борбени редови во битката за моралноста, по примерот на Света Злата. Колку многу обвинувања, меѓу другото, дека Црквата не враќа назад кон средновековието. Меѓутоа во ниеден период од минатото Црквата никогаш не уназадувала, туку им предлагала на луѓето да ја осознаат великата Божествена вистина: човекот не застранува од животниот пат доколку го заснова својот живот на Божјите заповеди.“

Нашата духовна радост ја зголеми присуството на отец Митко Газинковски од Република Словенија, кој дојде на наша покана и со благослов на нашиот Митрополит Европски г. Пимен. На крајот на литургија-

та ги пренесе поздравите од Неговото Високопреосвештенство Митрополитот Европски г. Пимен, им се заблагодари на Црковниот Одбор и на отец Кирко за поканата и рече: „Пред една година се собравме овде во Загреб и поставивме камен темелник и искрено верувам дека срдечната братска љубов и вера во Господа наскоро ќе нè собере и на осветувањето на изградената црква. Се молиме Семилостивиот Господ во оваа благословено дело да ве дарува со упорност и истрајност, затоа што, сепак, поставен е само

првиот камен, а до крајот ќе ви требаат уште многу (камења) но – и време, и слога, и средства, и труд. Но, ако Бог благословил да го започнете почетокот, сигурни сме дека, според Неговата чудесна промисла, ќе ве дарува и со благословен завршеток на оваа ваше заедничко дело.“

На крајот се обрати кон парохискиот свештеник отец Кирко на кој во знак на искрена почит му подари едно кандило и му го честита јубилејот – 20 години од ракополагањето и 12 години како парохиски свештеник на МПЦ во Република Хрватска, при што му посака телесно здравје, духовна радост и уште поголеми достигнувања на нивата Господова. По Богослужбата верниците се причестија со Светите Тајни.

На крајот, за сите присутни во кругот на Црквата беше приредена Трпеза на љубовта.

Во оваа прилика им благодариме на сите кои донираа и помогнаа достоинствено да го прославиме Денот на нашата заштитничка Света Злата Мегленска.

Иван Лепитков

ИМЕНКИ (СУПСТАНТИВИ) (шест дел)

ОПРЕДЕЛЕНОСТА НА ИМЕНКИТЕ

Еден од најкарактеристичните и најпрепознатливите белези на македонскиот јазик се содржи во начинот и во средствата за изразување на категоријата **определеност**.

Со една општа именка можеме не само да именуваме едно множество од истородни предмети, суштества, појави и сл., туку и да изделиме само еден член, претставник на тоа множество. Во јазикот постојат граматички средства (наставки) со кои можеме да изделиме, а со тоа и поблиску да определиме, препознаеме некој предмет од повеќе такви истородни предмети, или, пак, еден подвид, подгрупа од некоја група предмети. Тие средства се викаат **членски наставки (член)**.

Со членувањето се изразува **определеноста**, а со нечленувањето се изразува **неопределеноста**.

Ако општата именка претставува определен, изделен, познат предмет, нејзе ѝ се додава една од следниве членски наставки (морфеми):

-от -та -то -те
-ов -ва -во -ве
-он -на -но -не

Употребата на членските наставки зависи од завршокот и од родот и бројот на именката.

Наставките *-от*, *-ов*, *-он* се додаваат на еднинските форми на именките од машки род што завршуваат на согласка (*човекот*, *човеков*, *човекон*).

Наставките *-та*, *-ва*, *-на* ги имаат:

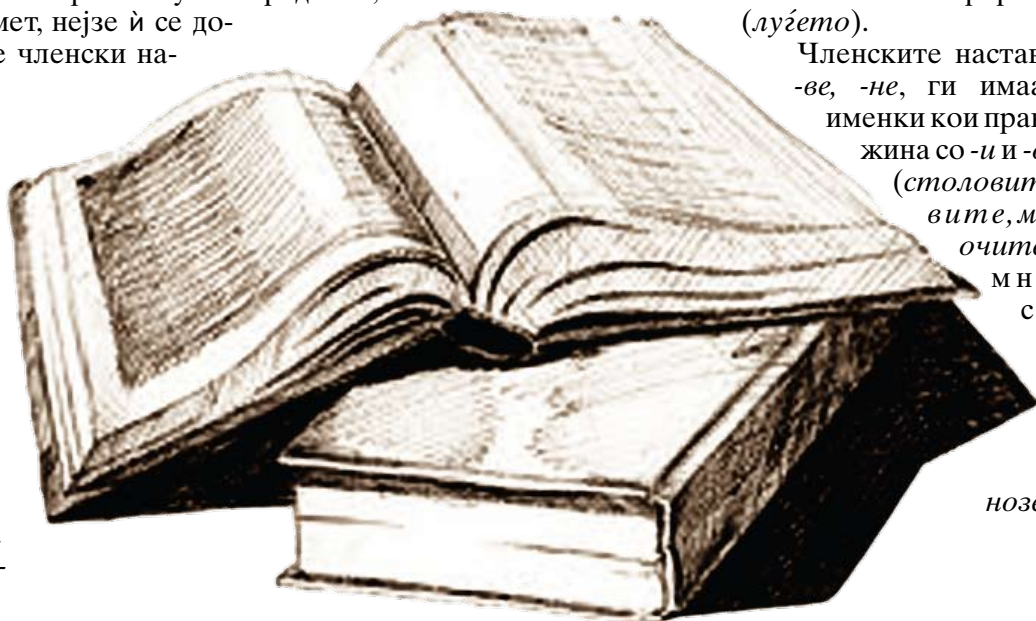
- сите именки од женски род во еднина (*книгата*, *пролетта...*),
- именките од машки род со завршеток на *-а* во еднина (*судијата...*),
- множинските форми на *-а* или *-иња* на именките од среден род (*селата*, *јагнињата...*),
- збирномножинските форми на *-ја* и *-ишта* (*церјата*, *ридиштата...*).

Наставките *-то*, *-во*, *-но* се додаваат на:

- сите именки од среден род во еднина (*полето*, *детето...*),
- именките од машки род во еднина на *-о* и *-е* (*дедото*, *аташето...*),
- збирномножинските форми на *-је* (*нивјето*, *снопјето...*),

- множинската форма луѓе (*луѓето*).

Членските наставки *-те*, *-ве*, *-не*, ги имаат сите именки кои прават множина со *-и* и *-ови/-еви* (*столовите*, *бровите*, *масите*, *очите...*) и множинските форми *раце*, *нозе* (*рацете*, *нозете*).

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Iliovski

Македонски јазик на радио во Хрватска

Задар – Радио 057, недела од 16,30 до 17 ч. емисија „Македонска ура“, фреквенција 91 мегахерц или на www.057info.hr. Водители Мирјана Мајиќ и Елвис Папиќ.

Студио во Задар

Македонски солисти воодушевија со „Кармен“ во Дубровник

Еден спектакуларен настан кој публиката со воодушевување го доживеа во Дубровник, беше изведбата на култната опера „Кармен“ од Жорж Бизе со македонски солисти. Имено, во Кнежевиот двор на „Дубровничките летни игри 2015“, со своите гласови пленаа солистите од Македонската опера и балет Ирена Кавкалевска – мецосопран (Кармен) и Зоран Сотиров – тенор (Дон Хозе).

Прекрасната изведба на улогите од познатата опера ги враќаше солистите на бис, а публиката беше прерадоволна од понудената вечер на сцени и арии од „Кармен“. Сè на сè,

една невообичаена вечер во Дубровник, како што коментираа гостите по концертот со кој диригираше Томислав Фаќини. Покрај македонските солисти, гала концертот го изведе и Дубровничкиот симфониски оркестар. Настанот е реализиран како резултат на веќе воспоставената добра соработка на Министерствата за култура на Република Македонија и на Република Хрватска.

М. Г.

CJENIK REKLAMA I PRETPLATE GLASILA „MAKEDONSKI GLAS“

Cjenik korištenja reklamnog prostora u glasilu:

FORMAT	CRNO-BIJELO	KOLOR
1/1 A4	600 kuna	900 kuna
1/2 A4	450 kuna	600 kuna
1/3 A4	300 kuna	450 kuna
1/4 A4	225 kuna	300 kuna
1/8 A4	150 kuna	225 kuna

Pretplata: godišnja (6 broja) iznosi 60 kuna za Hrvatsku te 120 kuna ili 17 eura za inozemstvo. Kunski žiro račun: Privredna banka Zagreb (PBZ) – IBAN: HR6023400091100038804. Devizni račun za inozemne uplate: PBZ, 703000-256122, SWIFT: PBZGHR2X i IBAN. Adresa: Zajednica Makedonaca u RH, Masarykova 16/1, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Potrebno je priložiti potvrdu o uplaćenju pretplate te ime i adresu dostave glasila „Makedonski glas“.

Вкусовите на Македонија

Полнети пиперки со сирење

Потребно е: црвени пиперки, сирење, јајце, оригано, масло.

Подготовка: На пиперките им се вадат дршките и семето, потоа се полнат со мала лажичка од претходно

згмеченото бело сирење во кое се додава едно јајце и малку оригано. Пиперките се загреваат со крукчиња од домати. Се пржат на врело масло. Се служат како предјадење.

Потребно е: 200 гр. печурки, сол, бибер, сув свинско месо, 200 гр. телешко месо, 200 гр. мелено мешано месо, магдонос по желба, 300 гр. белото вино, кашкавал.

Селско месо

Подготовка: Месото исечете го на коцки, а од меленото месо, во кое сте додале малку леб натопен во млеко и зачини, направете топчиња и сето месо испржете го во топло масло. Откако ќе се испржи месото, во истиот сад се додава ситно исечканиот кромид и ситно сечкан магдонос, а потоа ги додавате печурките кои може да бидат мариновани, меѓутоа повкусни се доколку се свежи. Сè заедно се пржи околу 10 минути. Во земјена тава или

огноотпорна тава за печење, се става месото, се додаваат сите зачини и се додава целата смеса од печурки, кромид и магдонос. Се полива со вода и се додаваат 30 мл. бело вино. Со лажичка, убаво се меша целата смеса и тавата се покрива со фолија. Се пече во рерна на 220 степени околу половина час. Пред крај се вади фолијата, се ренда кашкавал и повторно се враќа во рерната, додека не се истопи кашкавалот и не добие румена боја.

Баклава со кокос

Потребно е: 1,5 кг. шеќер, 350 мл. масло, 500 мл. кисела вода, 2 печива, 1 ванила, 200 гр. сусам, 200 гр. кокос, 200-300 гр. Орехи, 1 кг кори за баклава.

Подготовка: Семачка плехот со масло, се става првата кора и се прска со три лажички од течноста (кисела вода, масло, 500 гр шеќер и 2 печива), па се ставаат

две лажички кокос, па пак, кора, течност, па сусам, па кора, течност, па орехи. И сè така, до последната кора која, исто така, се попрскува од течноста. Баклавата се сече на парчиња пред печење во плех од шпорет. Се пече 45 минути на 200 степени.

Шербет: 1 кг. шеќер, литар вода, лимон и ванила.

М. Г.

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

ДОБРОДОЈДОВТЕ НА ВЕВЧАНСКИТЕ ИЗВОРИ

Во југозападниот дел на Македонија на 14 км од Охридското Езеро, на падините на планината Јабланица на надморска височина од околу 900 м, се наоѓа селото Вевчани, т.н. држава во држава. Ова е единствено село во Македонија со вистински градски обележја. Вевчани е место на сатира и слободен говор кое има самостојна локална самоуправа и овде како сувенир ќе добиете вевчански пасош и пари „личници“.

Ова село е познато по Вевчанскиот карневал, обичај под маски стар 1460 години, по неколку археолошки локалитети и по многуте светилишта изградени во различни временски периоди. Вевчани е родно место на 21 писател, објавени се 2 толковни речника за вевчанскиот говор, 4 книги за Вевчанскиот карневал, 147 книги (раскази, романи, стихозбирки, монографија) и снимени се 20 документарни филмови за Вевчани.

Во близината на Вевчани се наоѓаат Вевчанските извори, еден од најпознатите и најпосетените природни феномени во Македонија кој се простира на 1370 хектари. Како Споменик на природата и еколошка зона со висок степен на заштита, тие претставуваат сифонско врело со просечен капацитет од 1500 л/сек. Изворите на овој локалитет се карактеристични за карстните предели и се дренираат од варовници со голема старост. Главниот извор е сместен во отворот на пештера, а десеттина метри подолу, се наоѓаат 7 помали извори кои се подземно споени со главниот извор. Соединети, изворите ја сочинуваат Вевчанската река која е долга 6 км и под селото Велешта се влива во реката Црни Дрим. Ова богатство од вода најголемо е во пролетните месеци создавајќи прекрасна слика за врукотот.

Покрај природните убавини и значајните биолошки и хидролошки вредности, изворите имаат и своевидна духовна вредност.

Тука се одржуваат повеќе верски и други обреди. Отсекогаш во волите се фрлал крстот за „Водици“, а оној што ќе го фател бил благословен и даруван од сите. Изворите се задолжителен дел од аранжманите на туристичките агенции и масовно се посетени од домашни и странски гости. Уредени се со инфо-табли, пешачки патеки, мовчиња, амбиентално осветлување, параклиси.

Од изворите водата тече низ селото, низ дворовите на куќите и во минатото се користела за воленници кои се денес туристички атракции и пленат со својата убавина. Таа студена вода која планината раскошно ја точи дава пријатно и мирно катче за одмор, медитирање и уживање. По патеките го следи секој ваш чекор, а нејзината бучава ќе ви ги разбуди сите сетила. Посетата на изворите е магнет кој долго ќе ве повикува назад да се напиете од бистрата вода, да се надишете свеж воздух и да ја наполните душата со задоволство.

Е. Петровска